

Rada
Európskej únie

V Bruseli 6. apríla 2022
(OR. fr, en)

7937/22

**Medziinštitucionálny spis:
2022/0008(NLE)**

EDUC 126
RECH 176
SOC 216
DIGIT 78
ENV 324

VÝSLEDOK ROKOVANIA

Od:	Generálny sekretariát Rady
Komu:	Delegácie
Č. predch. dok.:	6986/22
Predmet:	Odporúčanie Rady o budovaní mostov pre účinnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Európe

Delegáciám v prílohe zasielame uvedené odporúčanie Rady, ktoré Rada pre vzdelávanie, mládež, kultúru a šport prijala na zasadnutí 4. a 5. apríla 2022.

Odporúčanie Rady o budovaní mostov pre účinnú spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania v Európe

(Text s významom pre EHP)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej články 165 a 166,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

keďže:

1. Hlbšia a účinnejšia nadnárodná spolupráca v sektore vysokoškolského vzdelávania v celej Európe je kľúčová, pokiaľ ide o podporu hodnôt Únie, jej identity a demokracie v Únii, budovanie odolnosti európskej spoločnosti a hospodárstva a budovanie udržateľnej budúcnosti. Silné vzájomne prepojené inštitúcie vysokoškolského vzdelávania sú jedným z dôležitých nástrojov na riešenie výziev, ktoré súvisia so zelenou a s digitálnou transformáciou a so starnúcim obyvateľstvom, a ďalších kľúčových sociálno-ekonomických výziev prostredníctvom výmeny poznatkov a spoluvytvárania inovačných riešení. Môžu tiež zabezpečiť kapacitu Európy posilňovať konkurencieschopnosť založenú na technológiách.

2. Budovanie mostov umožňujúcich inštitúciám vysokoškolského vzdelávania rozvíjať hlbšiu, dlhodobú a účinnú nadnárodnú spoluprácu na inštitucionálnej úrovni je dôležitým nástrojom na posilnenie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania ako celku a prípravu študentov, celoživotne sa vzdelávajúcich osôb, výskumníkov a zamestnancov na globálnu budúcnosť. Inštitúcie vysokoškolského vzdelávania v celej Európe sa prispôsobujú rýchlo sa meniacemu svetu s rýchlo sa meniacimi disciplínami a vzdelávacími prostrediami, napríklad v súvislosti so súbežnou zelenou a digitálnou transformáciou. To si vyžaduje nový spôsob uvažovania, nové prístupy a nové štruktúry spolupráce a mobility študentov, zamestnancov a výskumníkov (pričom fyzická mobilita bude aj naďalej základným formátom), ktoré budú medzidisciplinárne a cezhraničné. Táto nová realita poháňaná digitálnou transformáciou so sebou prinesie novú atraktívnu ponuku vzdelávania, nové formáty a príležitosti na nadnárodnú spoluprácu a mobilitu, a to prezenčne aj online, pre všetky vzdelávajúce sa osoby vrátane osôb s nedostatkom príležitostí alebo z odľahlých oblastí, ako sú napríklad najvzdialenejšie regióny, a bude podporovať rozmanitosť medzi akademickými pracovníkmi, výskumníkmi a odbornými zamestnancami.
3. Intenzívnejšia spolupráca medzi rôznymi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania vrátane univerzít, výskumných univerzít, vysokých škôl, univerzít aplikovaných vied, vysokoškolských inštitúcií odborného vzdelávania a prípravy a vysokoškolských inštitúcií s umeleckým zameraním v celej EÚ je kľúčovou zásadou, ktorá je základom a neodmysliteľnou súčasťou európskeho vzdelávacieho priestoru a európskeho výskumného priestoru. Hlbšia nadnárodná spolupráca medzi rozličnými a komplementárnymi inštitúciami v celej Európe podporuje spravodlivý prístup k vysokokvalitnému a inkluzívnemu vzdelávaniu, odbornej príprave a výskumu, posilňuje vytváranie a šírenie znalostí, uľahčuje spoločné využívanie kapacity a infraštruktúry a prispieva k vitálnosti ich regiónov a komún, pričom pomáha prekonávať znevýhodnenie a zemepisné rozdiely. Môže tiež podporiť začlenenie do výskumných, inovačných a priemyselných ekosystémov. Nadnárodná spolupráca takisto prispieva k uvoľneniu plného potenciálu sektora vysokoškolského vzdelávania ako propagátora zručností, kompetencií a znalostí, napríklad na účely súbežnej zelenej a digitálnej transformácie, a prispieva k vykonávaniu Európskeho piliera sociálnych práv.

4. V oznámení Komisie o vytvorení európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025¹ sa požaduje bezproblémová a ambiciózna nadnárodná spolupráca, ľahšie vydávanie spoločných diplomov a preskúmanie uskutočniteľnosti právneho štatútu aliancií univerzít, napr. aliancií v rámci iniciatívy „Európske univerzity“. V uznesení Rady o strategickom rámci pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v záujme vytvorenia európskeho vzdelávacieho priestoru a neskôr (2021 – 2030)² sa nabáda na hlbšiu spoluprácu, zhromažďovanie vedomostí a zdrojov a vytváranie väčších príležitostí na mobilitu pre študentov, akademických pracovníkov a výskumníkov, okrem iného plným zavedením iniciatívy „Európske univerzity“ a iniciatívy Európska študentská karta. Rada vo svojich záveroch o iniciatíve „Európske univerzity“ – prepojenie vysokoškolského vzdelávania, výskumu, inovácie a spoločnosti: príprava podmienok pre nový rozmer európskeho vysokoškolského vzdelávania³ vyzvala členské štáty, aby odstránili prekážky brániace rozvoju kompatibilnejších systémov vysokoškolského vzdelávania a preskúmali uskutočniteľnosť spoločných európskych diplomov. V záveroch s názvom „Prehĺbenie európskeho výskumného priestoru: Zabezpečenie atraktívnych a udržateľných kariér a pracovných podmienok pre výskumných pracovníkov a realizácia cirkulácie mozgov“⁴ Rada vyzvala Komisiu, aby podporovala členské štáty pri navrhovaní politických opatrení zameraných na bezproblémovú a ambicióznu nadnárodnú spoluprácu medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania v Európe, najmä v oblasti akademickej a výskumnej kariéry. V oznámení Komisie o novej ére výskumu a inovácie⁵ a v odporúčaní Rady o Pakte pre výskum a inováciu v Európe⁶ sa vyzýva na hlbšiu spoluprácu a uznáva potenciál iniciatív, ako je iniciatíva „Európske univerzity“, transformovať vysokoškolské vzdelávanie. V Európskom programe v oblasti zručností⁷ sa takisto vyzýva na odstránenie prekážok brániacich účinnej a hlbšej nadnárodnej spolupráci.

1 COM(2020) 625 final.

2 Ú. v. EÚ C 66, 26.2.2021, s. 1.

3 Ú. v. EÚ C 221, 10.6.2021, s. 14.

4 9138/21.

5 COM(2020) 628 final.

6 Odporúčanie Rady (EÚ) 2021/2122 z 26. novembra 2021 o Pakte pre výskum a inováciu v Európe, Ú. v. EÚ L 431, 2.12.2021, s. 1.

7 COM(2020) 274 final.

5. V Rímskom komuniké ministrov európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania a odporúčaní Rady týkajúcom sa podpory automatického vzájomného uznávania kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávania a odbornej prípravy a výsledkov študijných pobytov v zahraničí⁸ sa vyžaduje podpora a uľahčenie nadnárodnej spolupráce. V uznesení Európskeho parlamentu o európskom vzdelávacom priestore: spoločný celostný prístup⁹ sa zdôrazňuje potreba intenzívnejšej spolupráce a vyzýva sa na využívanie synergií medzi európskym vzdelávacím priestorom, európskym výskumným priestorom a európskym priestorom vysokoškolského vzdelávania.
6. Celkovo 41 „Európskych univerzít“ podporovaných z programu Erasmus+ a doplnených programom Horizont 2020, pokiaľ ide o výskumno-inovačný rozmer, a podobné dlhodobé inštitucionalizované modely spolupráce poskytujú užitočné získané poznatky a zároveň testujú modely hlbšej nadnárodnej spolupráce presahujúce existujúce stratégie, riadenie a ekosystémy spolupráce jednotlivých inštitúcií. Sú zdrojom inšpirácie pre širšiu komunitu vysokoškolského vzdelávania podnecujúcim reformy na systémovej úrovni a zároveň uľahčujú lepšiu koordináciu medzi európskymi politikami v oblasti vysokoškolského vzdelávania a výskumu.
7. Na účely tohto odporúčania Rady sú „Európske univerzity“ univerzity financované z programu Erasmus+, prípadne s doplnkovou podporou z programu Horizont, pokiaľ ide o výskumno-inovačný rozmer. Pojem „aliancie inštitúcií vysokoškolského vzdelávania“ označuje všetky ostatné modely spolupráce, ako sú napríklad znalostné a inovačné spoločenstvá. Cieľom tohto odporúčania Rady je uľahčiť nadnárodnú spoluprácu všetkým európskym inštitúciám vysokoškolského vzdelávania, a to nielen inštitúciám podporovaným v rámci iniciatívy „Európske univerzity“.

⁸ Ú. v. EÚ C 444, 10.12.2018, s. 1.

⁹ P9_TA(2021)0452.

8. „Európske univerzity“ prispievajú ku kvalite nadnárodnej spolupráce prostredníctvom medziinštitucionálnych stratégií, ktoré spájajú učenie sa a výučbu, výskum, inováciu a prenos vedomostí do hospodárstva a spoločnosti a prispievajú k politickým a spoločenským zmenám.
9. Aliancie vysokoškolského vzdelávania by mohli na dobrovoľnom základe využívať nástroje inštitucionalizovanej spolupráce, ako je napríklad možný právny štatút aliancií inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, ktoré im v prípade potreby umožnia deliť sa o spoločné finančné, ľudské, digitálne a fyzické zdroje a služby, aby mohli prevádzkovať virtuálne medziuniverzitné kampusy a interoperabilné platformy na spoločné digitálne alebo zmiešané aktivity. V záujme prehĺbenia nadnárodnej spolupráce na účinnom zvládaní súbežnej zelenej a digitálnej transformácie treba na vnútroštátnej, regionálnej a inštitucionálnej úrovni ešte viac uľahčiť rozvoj interdisciplinárnych modulov a navrhovanie spoločných diplomov na základe spoločne vytvorených európskych kritérií v súlade s nástrojmi bolonského procesu. Uľahčovaním flexibilnej a inkluzívnej mobility a využívaním iniciatívy Európska študentská karta vo väčšom rozsahu by sa mohli zvýšiť príležitosti pre vzdelávajúce sa osoby, akademických pracovníkov, výskumníkov a zamestnancov. Budovanie kapacity a dosiahnutie plánovanej úrovne ambícií týkajúcich sa nadnárodnej spolupráce si vyžadujú dostatočne dlhodobé a stále financovanie.

10. Hlbšia spolupráca medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania si vyžaduje riešenie komplexných výziev. Bezproblémové zriadenie, externé zabezpečenie kvality a akreditáciu spoločných nadnárodných vzdelávacích aktivít a programov na všetkých úrovniach ovplyvňujú rozdiely v externom zabezpečovaní kvality, odlišné vykonávanie automatického vzájomného uznávania kvalifikácií a študijných pobytov v zahraničí, ako aj súvisiacich kľúčových záväzkov v rámci bolonského procesu vrátane rozdielov v štruktúrach titulov, rozdiely v prijímaní európskeho prístupu na zabezpečenie kvality spoločných programov, rozdiely v uplatňovaní Európskeho systému prenosu a zhromažďovania kreditov (ECTS) a čiastočné uznávanie virtuálneho a zmiešaného učenia. Vyriešením týchto problémov a zabezpečením úplného vykonávania nástrojov bolonského procesu by sa znížilo administratívne zaťaženie, uľahčila nadnárodná spolupráca a podporilo by sa vykonávanie inovačných interdisciplinárnych pedagogických postupov v jednotlivých krajinách.
11. Európska nadnárodná spolupráca na inštitucionálnej úrovni je silným nástrojom na podporu a ďalší rozvoj transformácie, ktorej cieľom sú excelentné, inkluzívne, konkurencieschopné, udržateľné a atraktívne inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, ktoré plnia všetky svoje poslanie (vzdelávanie, výskum, inovácie a službu spoločnosti), pričom táto transformácia prináša výhody v rámci sektora vysokoškolského vzdelávania aj mimo neho, a to v záujme Európy založenej na vedomostiach, odolnosti a demokracii, ktorá je odrazom nášho európskeho spôsobu života a hodnôt. Nadnárodnú spoluprácu je potrebné uľahčiť prostredníctvom súboru koherentných európskych a vnútroštátnych opatrení, účinného vykonávania dostupných európskych iniciatív a nástrojov, ako sú napríklad iniciatíva „Európske univerzity“, nástroje bolonského procesu alebo iniciatíva Európska študentská karta, ako aj preskúmania možnosti vytvorenia nových nástrojov. Tieto nové nástroje by sa mohli vytvoriť v rámci postupného prístupu spoločného vytvárania, ktorý umožní inštitúciám vysokoškolského vzdelávania budovať mosty a účinnejšie spolupracovať na cezhraničnej úrovni a ktorý umožní systémom vysokoškolského vzdelávania väčšiu súdržnosť, a to v prospech celej komunity vysokoškolského vzdelávania, pričom bude prinášať pridanú hodnotu pre spoločnosť,

TÝMTO ODPORÚČA, ABY ČLENSKÉ ŠTÁTY

pri úplnom rešpektovaní zásady subsidiarity, inštitucionálnej autonómie a akademickej slobody, a to podľa vnútroštátnych podmienok, a v úzkej spolupráci so všetkými relevantnými zainteresovanými stranami:

1. umožnili inštitúciám vysokoškolského vzdelávania v rámci procesu spoločného vytvárania preskúmať potrebu, prínosy, riziká a uskutočniteľnosť zriadenia nástrojov inštitucionalizovanej spolupráce, ako je napríklad možný právny štatút aliancií inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, napríklad „Európskych univerzít“, s cieľom uľahčiť v prípade potreby hlbšiu spoluprácu na základe spoločného využívania ľudských, technických, dátových, vzdelávacích, výskumných a inovačných kapacít. Umožnili im experimentovať s rôznymi možnosťami hlbšej spolupráce, ako aj testovať na dobrovoľnom základe existujúce európske nástroje, ako je napríklad Európske zoskupenie územnej spolupráce (EZÚS)¹⁰ alebo Európske zoskupenie hospodárskych záujmov (EZHZ)¹¹;
2. v prípade potreby nabádali inštitúcie vysokoškolského vzdelávania zapojené do nadnárodnej spolupráce na poskytovanie spoločných programov a udeľovanie spoločných diplomov v súlade s nástrojmi bolonského procesu a uľahčovali im tieto postupy¹². V tejto súvislosti a v nadväznosti na výsledky prieskumných opatrení vymedzených v bode 12 preskúmali a uľahčovali udeľovanie značky spoločný európsky diplom. V neskoršej fáze by sa práca mohla zamerať na možný spoločný diplom na všetkých úrovniach na základe spoločne vytvorených európskych kritérií, ktorý by sa vydával na vnútroštátnej, regionálnej alebo inštitucionálnej úrovni v súlade s národnými kvalifikačnými rámcami;

¹⁰ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1082/2006 z 5. júla 2006 o Európskom zoskupení územnej spolupráce (EZÚS), Ú. v. EÚ L 210, 31.7.2006, s. 19.

¹¹ Nariadenie Rady (EHS) č. 2137/85 z 25. júla 1985 o Európskom zoskupení hospodárskych záujmov (EZHZ), Ú. v. ES L 199, 31.7.1985, s. 1.

¹² Nástroje bolonského procesu zahŕňajú Európsky systém prenosu a zhromažďovania kreditov (ECTS), dodatok k diplomu (DS), zastrešujúce a národné kvalifikačné rámce (QF), Európske štandardy a usmernenia na zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania (ESG), európsky prístup na zabezpečenie kvality spoločných programov, Európsky register zabezpečenia kvality vysokoškolského vzdelávania (EQAR), databázu výsledkov externého zabezpečovania kvality (DEQAR). Do úvahy možno brať aj Dohovor o uznávaní kvalifikácií týkajúcich sa vysokoškolského vzdelávania v európskom regióne (lisabonský dohovor o uznávaní).

3. umožnili inštitúciám vysokoškolského vzdelávania v prípade potreby ďalej vyvíjať a vykonávať inovačné spoločné nadnárodné vzdelávacie aktivity tým, že im umožnia a budú ich nabádať, aby testovali a vykonávali vhodné prístupy a opatrenia v súvislosti s/so:
- a) kritériami prijímania a zápisu študentov a celoživotne sa vzdelávajúcich osôb;
 - b) prípadným vymedzením jazykov na účely učenia sa a vyučovania, pri ktorom sa rešpektuje viacjazyčnosť;
 - c) podielom online učenia na celkovej ponuke vzdelávania, podielom mobility študentov (prezenčnej, virtuálnej alebo zmiešanej) začlenenej do spoločnej vzdelávacej aktivity, ako aj s podielom a organizáciou stáží, aktivít spočívajúcich v učení sa na pracovisku, prístupov založených na výzvach a medzidisciplinárnych prístupov;
 - d) začlenením flexibilných vzdelávacích dráh, ako sú malé vzdelávacie skúsenosti, ktoré by v relevantných prípadoch mohli viesť k získaniu mikrocertifikátov¹³;
 - e) pravidlami pre udeľovanie a prenos kreditov a transparentnosťou pri udeľovaní známok, a to podľa používateľskej príručky k Európskemu systému prenosu a zhromažďovania kreditov (ECTS) ako základu nadnárodných spoločných programov bez dodatočných pravidiel alebo obmedzení;

¹³ „Hoci sa mikrocertifikáty neodchyľujú od základnej zásady študijných programov na získanie plnohodnotného vysokoškolského titulu a neoslabujú ju, mohli by pomôcť rozšíriť možnosti vzdelávania s cieľom prispôsobiť ich aj netradičným študentom a zohľadniť dopyt po nových zručnostiach na trhu práce“, závery Rady o iniciatíve „Európske univerzity“ – prepojenie vysokoškolského vzdelávania, výskumu, inovácie a spoločnosti: príprava podmienok pre nový rozmer európskeho vysokoškolského vzdelávania, Ú. v. EÚ C 221, 10.6.2021, s. 14.

- f) používaním informácií o externom zabezpečovaní kvality európskych programov a/alebo inštitúcií vysokoškolského vzdelávania podľa Štandardov a usmernení na zabezpečovanie kvality v európskom priestore vysokoškolského vzdelávania, ktoré sú súčasťou databázy výsledkov externého zabezpečovania kvality, v záujme vykonávania automatického vzájomného uznávania¹⁴ na účely ďalšieho vzdelávania v spolupráci s národnými informačnými centrami pre akademické uznávanie (sieť NARIC);
- g) prípadným umožňovaním uznávania predchádzajúceho vzdelávania a potvrdzovania neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa na základe transparentných a spravodlivých kvalitatívnych požiadaviek a organizáciou náležitého posúdenia vzdelávajúcich sa osôb a udeľovania relevantných kreditov za takéto vzdelávanie;
- h) prípadným umožňovaním väčšej flexibility vo vymedzení vzoru ich spoločných diplomov pri vykonávaní spoločných nadnárodných programov;

4. podporovali mobilitu začlenenú v spoločných nadnárodných vzdelávacích programoch:

- a) podporovali inštitúcie vysokoškolského vzdelávania pri systematickejšom a flexibilnejšom začleňovaní mobility (prezenčnej, virtuálnej alebo zmiešanej) do ich spoločných vzdelávacích programov na všetkých úrovniach, aby umožnili väčšiemu počtu študentov vrátane vzdelávajúcich sa osôb s nedostatkom príležitostí alebo z odľahlých oblastí, ako sú napríklad najvzdialenejšie regióny, akademických pracovníkov a výskumníkov využívať výhody vyplývajúce z dynamiky integrovanej spolupráce v oblasti vysokoškolského vzdelávania a podporovali vyvážený obeh talentov;

¹⁴ Ako sa vymedzuje v odporúčaní Rady z 26. novembra 2018 týkajúcom sa podpory automatického vzájomného uznávania kvalifikácií získaných v rámci vysokoškolského vzdelávania, vyššieho sekundárneho vzdelávania a odbornej prípravy a výsledkov študijných pobytov v zahraničí, Ú. v. EÚ C 444, 10.12.2018, s. 1.

- b) podporovali digitalizáciu riadenia mobility v rámci viacstranných partnerstiev, najmä štandardizáciou a digitalizáciou úradných postupov na účely podpisu viacstranných medziinštitucionálnych dohôd, a to aj rozšírením iniciatívy Európska študentská karta;
 - c) v prípade potreby vyvíjali úsilie smerujúce k súdržnejším prístupom ku vzdelávacej mobilite, pokiaľ ide o systémy prijímania a zápisu, systémy klasifikácie, akademické kalendáre, systémy študijných poplatkov, prístup k zariadeniam vysokoškolského vzdelávania v letných/prázdninových mesiacoch a ich využívanie;
5. prispievali k zachovaniu priamej alebo nepriamej finančnej podpory na hlbšiu nadnárodnú inštitucionálnu spoluprácu v oblasti vysokoškolského vzdelávania, a to aj v súvislosti s „Európskymi univerzitami“:
- a) podporovali v relevantných prípadoch všetky typy inštitúcií vysokoškolského vzdelávania, aby sa na takejto hlbokej nadnárodnej inštitucionálnej spolupráci zúčastňovali;
 - b) podporovali a rozvíjali kultúru kvalitnej nadnárodnej spolupráce medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania tým, že ju v prípade potreby začlenenia do vnútroštátnej politiky a budú ju v rámci tejto politiky podnecovať, ako aj stanovovaním priorít;
 - c) zmobilizovali dostupné zdroje financovania na regionálnej a vnútroštátnej úrovni a na úrovni EÚ¹⁵, a to pri zohľadnení rôznych vnútroštátnych finančných systémov, s cieľom zosúladiť alebo podľa možnosti doplniť podporu z programu Erasmus+, doplnenú synergickým spôsobom podporou z programu Horizont Európa, na účely účasti inštitúcií vysokoškolského vzdelávania na iniciatíve „Európske univerzity“;

¹⁵ Ako napríklad Európsky fond regionálneho rozvoja a Európsky sociálny fond plus, Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a Fond InvestEU.

6. podporovali a chránili hlavné zásady inštitucionálnej autonómie ako predpoklad pre zriadenie spoločných riadiacich opatrení na hlbšiu nadnárodnú spoluprácu v rámci prístupu zdola nahor. Umožnili inštitúciám vysokoškolského vzdelávania prijímať nezávislé rozhodnutia v oblasti vnútorného riadenia, financií, zamestnancov a akademických záležitostí, chrániť akademickú slobodu a aktívne zapájať akademických pracovníkov a zástupcov študentov do prijímania rozhodnutí týkajúcich sa ich inštitúcie;
7. posilňovali vzájomnú dôveru prostredníctvom externého zabezpečenia kvality a akreditácie spoločných vzdelávacích programov a iných foriem spoločných vzdelávacích ponúk vyvinutých prostredníctvom modelov inštitucionálnej nadnárodnej spolupráce vrátane iniciatívy „Európske univerzity“ v súlade s európskymi štandardmi a usmerneniami:
 - a) pokročili smerom k využívaniu inštitucionálneho externého zabezpečovania kvality. Mohol by sa tak podporiť rozvoj kultúry skutočnej inštitucionálnej kvality, ktorá vedie k väčšej zodpovednosti a kompatibilite systémov v celej Európe, nadväzujúcej na nástroje a rámce už zavedené v kontexte európskeho vzdelávacieho priestoru, európskeho výskumného priestoru a európskeho priestoru vysokoškolského vzdelávania;
 - b) v prípade potreby zvažili možnosť umožniť samoakreditáciu programov na základe inštitucionálneho zabezpečenia kvality s cieľom podporiť vlastnú zodpovednosť inštitúcií vysokoškolského vzdelávania;

- c) pre krajiny, ktoré sa opierajú o externé zabezpečenie kvality založené na programoch, zvažili možnosť:
- i) umožniť úplné vykonávanie európskeho prístupu na zabezpečenie kvality spoločných programov¹⁶;
 - ii) zabezpečiť, aby externé hodnotenie spoločných nadnárodných programov mohla vykonávať len jedna agentúra registrovaná v Európskom registri zabezpečenia kvality vysokoškolského vzdelávania (EQAR)¹⁷ a aby boli výsledky automaticky akceptované vo všetkých ostatných dotknutých systémoch vysokoškolského vzdelávania bez toho, aby sa doplnili ďalšie vnútroštátne požiadavky, a
 - iii) zabezpečiť, aby sa opätovná akreditácia spoločných nadnárodných programov riadila pravidlami ESG a európskym prístupom¹⁸;

¹⁶ Cieľom prístupu, ktorý ministri EHEA schválili v máji 2015, je „*odstrániť dôležitú prekážku rozvoja spoločných programov stanovením noriem pre tieto programy založených na dohodnutých nástrojoch EHEA bez toho, aby sa uplatňovali dodatočné vnútroštátne kritériá*“.

¹⁷ Podľa európskeho prístupu na zabezpečenie kvality spoločných programov, ak niektoré spolupracujúce inštitúcie vysokoškolského vzdelávania vyžadujú externé zabezpečenie kvality na úrovni programu (napr. akreditácia alebo hodnotenie programu je povinné), mali by vybrať vhodnú agentúru pre zabezpečovanie kvality zo zoznamu agentúr registrovaných v rámci EQAR. Agentúra vykoná jedno hodnotenie alebo akreditáciu celého spoločného programu. Výsledok sa má akceptovať vo všetkých krajinách EHEA a v závislosti od vnútroštátneho právneho rámca by rozhodnutie o externom zabezpečení kvality malo nadobudnúť účinnosť alebo by malo byť uznané vo všetkých krajinách, v ktorých sa program ponúka. EQAR je oficiálny register národných agentúr pre externé zabezpečenie kvality, ktoré sú v súlade so záväzkami v rámci bolonského procesu.

¹⁸ ESG štandard 1.10: „*V inštitúciách by sa malo pravidelne vykonávať externé zabezpečenie kvality v súlade s ESG*“. Európsky prístup (9. Periodicita): „*Spoločný program by sa mal každých 6 rokov pravidelne preskúmavať, čo by sa malo upresniť v uverejnenom rozhodnutí*.“

8. v prípade potreby podporili rozvoj vysokokvalitného virtuálneho vzdelávania založeného na spolupráci v súlade s všeobecným nariadením o ochrane údajov ako súčasť výučby, vzdelávania a výskumu s cieľom podporovať a uľahčovať inkluzívnu nadnárodnú spoluprácu zameranú na študentov, ktorá dopĺňa osobné interakcie, a najmä:
- a) podporovali inštitúcie vysokoškolského vzdelávania pri vývoji virtuálnych a online medzinárodných vzdelávacích modelov založených na spolupráci ako neoddeliteľnej súčasť zmiešaného učenia, a to aj prostredníctvom záväzku k vedeniu, strategického plánovania, rozsiahlej a internacionalizovanej pedagogickej odbornej prípravy a podporných služieb;
 - b) v prípade potreby podporovali inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, aby v rámci hodnotení kariéry zhodnocovali a uznávali čas, ktorý akademickí pracovníci strávili vývojom nových inovačných pedagogických postupov a nových výskumných praktík, ku ktorým dospeli prostredníctvom nadnárodnej spolupráce;
 - c) podporovali inštitucionalizované modely spolupráce vrátane „Európskych univerzít“ v ich úsilí o zhromažďovanie odborných znalostí a zdrojov s cieľom rozvíjať a vykonávať spoločné digitálne stratégie a spoločnú interoperabilnú infraštruktúru IT, napríklad poskytovaním vzájomného prístupu k online vzdelávacím a výskumným prostrediam, vzdelávacím riadiacim systémom, digitálnym knižniciam alebo platformám hromadných otvorených online kurzov (MOOC), službám odbornej prípravy a podpory, bezproblémového prístupu k vyhľadateľným, prístupným, interoperabilným a opätovne použiteľným údajom a iným interoperabilným službám;
 - d) podporovali testovanie a pilotné projekty týkajúce sa riešení založených na otvorenom zdroji s cieľom prekonávať spoločné výzvy a prispievať tak k interoperabilite, digitálnej pripravenosti, dátovej suverenite a zodpovednosti systémov vysokoškolského vzdelávania;

9. podporovali inštitúcie vysokoškolského vzdelávania pri vývoji spoločných interdisciplinárnych nadnárodných vzdelávacích aktivít na všetkých úrovniach (krátke cykly, bakalárske, magisterské/inžinierske/doktorské a doktorandské štúdium):
- a) umožňovali a uľahčovali nadnárodné prístupy založené na výzvach, v rámci ktorých vzdelávajúce sa osoby z rôznych disciplín, kultúr a krajín spolupracujú s výskumníkmi, spoločnosťami, mestami, regiónmi, mimovládnyimi organizáciami a miestnymi komunitami na hľadani kreatívnych a inovačných riešení globálnych a spoločných výziev;
 - b) nabádali k poskytovaniu vysokokvalitných príležitostí na celoživotné vzdelávanie pre všetkých s cieľom umožniť zvyšovanie úrovne zručností a rekvalifikáciu so zameraním na najžiadanejšie oblasti na trhu práce a prispievali tak k osobnému a profesijnému rozvoju;
10. podnecovali inštitúcie vysokoškolského vzdelávania k zapájaniu vzdelávajúcich sa osôb, akademických pracovníkov, výskumníkov a zamestnancov do riadenia štruktúr nadnárodnej spolupráce medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a zohľadňovali pri tom existujúce demokratické prvky akademickej samosprávy, a najmä aby:
- a) podnecovali inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, aby v riadiacich štruktúrach zohľadňovali čoraz rozmanitejší pôvod vzdelávajúcich sa osôb a zamestnancov, ako aj rôzne pracovné a vzdelávacie skúsenosti v súlade so zásadami inklúzie a rovnosti;
 - b) podporovali budovanie kapacít v záujme silného a účinného vedenia ako dôležitého prostriedku na celostnú inštitucionálnu nadnárodnú spoluprácu;

- c) podporovali vyvážené zastúpenie mužov a žien na všetkých úrovniach riadiacich štruktúr;
- d) vytvárali príležitosti na partnerské učenie s cieľom podnecovať a podporovať iniciatívy, v rámci ktorých si môžu inštitúcie vysokoškolského vzdelávania vymieňať skúsenosti a zapájať sa do vzájomného učenia a výmeny vedomostí.

Členským štátom sa odporúča, aby toto odporúčanie vykonali čo najskôr. Vyzývajú sa, aby Komisiu do *[vlozte dátum 12 mesiacov po prijatí Radou]* informovali o príslušných opatreniach, ktoré sa majú prijať na primeranej úrovni v záujme podpory cieľov tohto odporúčania ako kľúčových krokov smerom k vytvoreniu európskeho vzdelávacieho priestoru do roku 2025.

TÝMTO VYZÝVA KOMISIU, ABY

pri úplnom rešpektovaní zásady subsidiarity, inštitucionálnej autonómie a akademickej slobody, a to podľa vnútroštátnych podmienok, a v úzkej spolupráci s členskými štátmi a so všetkými relevantnými zainteresovanými stranami:

11. súbežne s analýzou prebiehajúcich štúdií a iných prípravných prác podporovala členské štáty a inštitúcie vysokoškolského vzdelávania pri testovaní využívania existujúcich európskych nástrojov od roku 2022 ako kroku na ceste k uľahčeniu hlbšej, dlhodobej a flexibilnej nadnárodnej spolupráce a pri posudzovaní potreby a uskutočniteľnosti nástrojov inštitucionalizovanej spolupráce, ako je napríklad možný právny štatút aliancií inštitúcií vysokoškolského vzdelávania. Takéto nástroje sa majú používať na dobrovoľnom základe a mali by uľahčovať spoločné využívanie kapacít a údajov a v prípade potreby výmenu zamestnancov, ako aj vykonávanie spoločných programov s cieľom vydávať na úrovni aliancií spoločné diplomy vrátane spoločného diplomu na základe spoločne vytvorených európskych kritérií;

na základe výsledkov prípravných prác a pilotných projektov v rámci programu Erasmus+ podávala Rade v každom kroku správy na účely ďalšieho rozhodnutia;

12. v rámci úzkej spolupráce s členskými štátmi, inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, študentskými organizáciami a zainteresovanými stranami preskúmala možnosti a potrebné kroky smerujúce k zavedeniu možného spoločného diplomu na základe spoločného súboru spoločne vytvorených európskych kritérií. Tento diplom, ktorý sa má vydávať na dobrovoľnom základe na vnútroštátnej, regionálnej alebo inštitucionálnej úrovni, by mohol byť dôkazom vzdelávacích výstupov dosiahnutých v rámci nadnárodnej spolupráce „kombináciou štúdií vo viacerých krajinách EÚ“¹⁹, pričom by sa ponúkal napríklad v rámci „Európskych univerzít“. Malo by byť možné ho ľahko vydávať, uchovávať, zdieľať, potvrdzovať a overovať, pričom by sa mal uznávať v celej EÚ. Bude sa zakladať na vykonávaní nástrojov bolonského procesu v členských štátoch a podporovať ho:
- a) v roku 2022 v rámci programu Erasmus+ pilotne testovala rozvoj a vykonávanie európskych kritérií pre udelenie značky spoločný európsky diplom. Táto značka by sa vydávala ako doplnkové osvedčenie k získaným kvalifikáciám študentov, ktorí absolvovali spoločné programy realizované v rámci nadnárodnej spolupráce viacerých inštitúcií vysokoškolského vzdelávania;
 - b) na základe výsledkov tejto prípravnej práce podávala Rade správy na účely ďalšieho rozhodnutia v každom kroku smerom k možnému spoločnému diplomu na základe spoločne vytvorených európskych kritérií v súlade s nástrojmi bolonského procesu;

¹⁹ Závety Európskej rady, 14. decembra 2017 (EUCO 19/1/17 REV 1).

13. pokračovala v ďalšom rozvoji iniciatívy „Európske univerzity“ pri uplatnení prístupu zdola nahor prostredníctvom programu Erasmus+ na základe hlavných výsledkov preskúmania prvých aliancií v polovici trvania. Od roku 2022 poskytovala udržateľné financovanie pre úspešné existujúce „Európske univerzity“ v nadväznosti na konkurenčnú a kvalitatívnu výzvu na predkladanie návrhov a umožňovala vytváranie nových „Európskych univerzít“ na základe zásad geografickej vyváženosti, začlenenia, vysokej kvality a excelentnosti. Do roku 2024 testovala synergie s programom Horizont Európa, pokiaľ ide o rozmer výskumu a inovácie, a prípadne s inými programami EÚ v rozsahu, v akom to umožňujú ich právne základy. Využívala strednodobé preskúmanie programov VFR na účely zváženia spôsobov, ako umožniť potenciálne inovačné prístupy v záujme lepšej spoločnej mobilizácie zdrojov financovania zo strany EÚ, a využila pri tom možné synergie s regionálnymi a vnútroštátnymi fondmi;
14. v úzkej spolupráci s členskými štátmi podporila rozšírenie iniciatívy Európska študentská karta, najmä digitalizáciu úradných procesov, ktoré zahŕňajú viacerých signatárov a výmeny údajov, s cieľom znížiť administratívne zaťaženie spojené s riadením mobility a výmen študentov a zamestnancov, ktoré sú súčasťou nadnárodných partnerstiev inštitúcií vysokoškolského vzdelávania;

15. do polovice roka 2022 predložila komplexný plán, v ktorom sa uvedú kľúčové míľniky a zapojené expertné skupiny, s cieľom spoločne s členskými štátmi a príslušnými zainteresovanými stranami navrhnuť nové nástroje. Uvedený plán by sa mal pravidelne aktualizovať.

Komisia sa vyzýva, aby analyzovala a zhodnotila pokrok dosiahnutý pri vykonávaní tohto odporúčania, ako aj jeho využitie v kontexte práce na vykonávaní strategického rámca pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave v záujme vytvorenia európskeho vzdelávacieho priestoru a neskôr, a to prostredníctvom existujúcich príslušných rámcov monitorovania a podávania správ Únie, v spolupráci s členskými štátmi a po konzultácii s dotknutými zainteresovanými stranami, a aby Rade predložila správu do piatich rokov od dátumu prijatia tohto odporúčania.

V Luxemburgu

*Za Radu
predseda*
